

PÄIJÄT-HÄMEEN KASVIHUONEKAASUPÄÄSTÖILLE ASETETAAN 70 PROSENTIN VÄHENTÄMISTAVOITE

Päijät-Hämeelle laaditaan maakunnallinen Ilmasto- ja energiaohjelma vuosien 2010 ja 2011 aikana. Ohjelman avulla toteutetaan maakuntasuunnitelman linjauksia energiankulutuksen vähentämisestä, uusiutuvien luonnonvarojen käytön lisäämisestä ja ympäristöosaamisen kehittämisestä.

Päijät-Hämeen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistavoitteen asettamiselle on useita perusteita:

1. Tavoite helpottaa Ilmasto- ja energiaohjelman toimenpiteiden määrittämistä.
2. Tavoite antaa selkeät raamit maakuntakaavatyölle.
3. Tavoite antaa selkeän viestin maakuntavaltuuston tahtotilasta maakunnan muille toimijoille ja edistää siten maakunnan ilmastotyötä.
4. Tavoite tuo maakunnalle julkisuutta ja parantaa maakunnan imagoa.

Päijät-Hämeen ilmasto- ja energiaohjelmassa määritellään keinot maakunnan päästövähennystavoitteen saavuttamiseksi. Ilmasto- ja energiaohjelman tavoitteena on saada aikaan maakunnallinen ilmastomuutoksen hillinnän tahtotila. Ohjelma laaditaan Päijät-Hämeen liiton koordinoimana yhteistyössä kuntien ympäristövastaavien ja teknisten johtajien kanssa. Ohjelman valmistelussa osallistetaan myös yrityksiä ja maakuntalaisia.

Vuonna 2008 Päijät-Hämeen energiankäytöstä syntyvät hiilidioksidipäästöt olivat 2,26 miljoonaa tonnia, eli 11,2 tonnia per asukas. Tästä 50 prosenttia syntyi fossiilisten polttoaineiden (ml. turve) käytöstä, 28 prosenttia ostosähköstä ja 22 prosenttia liikenteen polttoaineiden käytöstä. Nykyisillä teknologioilla ja tiedossa olevilla keinoilla Päijät-Hämeen kasvihuonekaasupäästöjä voidaan vähentää noin 70 prosenttia. Tämä asetetaan maakunnan kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistavoitteeksi. Tavoite asetetaan vuodelle 2035, joka on maakuntasuunnitelman ja maakuntakaavan aikaperspektiivi. Vertailukohtana on vuoden 2008 päästöt.

Käytännössä 70 prosentin päästövähennystavoite tarkoittaa fossiilisten polttoaineiden korvaamista uusiutuvilla energiamuodoilla (tuulivoima, aurinkoenergia, lämpöpumput, bioenergia). Energiaturvallisuuden säilyttämiseksi fossiilisia voidaan tulevaisuudessakin käyttää marginaalisesti varmuusvarastopolttoaineina. Jotta uusiutuva energiapotentiaali riittäisi maakunnan tarpeisiin, sähkön- ja lämmönkulutusta vähennetään noin 30 prosentilla.

Lisäksi liikenteen energiankäytön kasvu täytyy pysäyttää ja kääntää laskuun. Liikenteen polttoaineista 30 prosenttia tulee olla uusiutuvia vuoteen 2035 mennessä. Maakunnan muusta kuin energiankäytöstä (maataloudesta, jätehuollosta ja tietyistä teollisuusprosesseista) syntyvistä päästöistä ei ole vielä tarkkoja laskelmia, mutta niiden osuus kokonaispäästöistä on alle viidennes. Näistä suorista päästöistä täytyy karsia noin puolet. Toimenpiteisiin 70 prosentin päästövähennysten saavuttamiseksi sisältyy oletus, että ostosähkön yksikköpäästöt vähenevät tulevaisuudessa Energiateollisuus ry:n ennusteiden mukaisesti.

Päijät-Hämeen maakuntaohjelmassa on linjattu paikallisten energiamuotojen lisäämisestä, päästöjen ja liikenteen vähentämisestä, julkisen liikenteen lisäämisestä ja ympäristörasituksen vähentämisestä. Keinot 70 prosentin päästövähennysten saavuttamiseksi ovat linjassa maakuntaohjelman tavoitteiden kanssa. Poliittiset ohjaukseen ja toimijoiden välinen vastuunjako tavoitteen saavuttamiseksi määritellään tarkemmin Ilmasto ja energiaohjelmassa vuoden 2011 aikana.

70 prosentin päästövähennystavoite vuodelle 2035 on kunnianhimoisempi kuin Suomen tavoite vähentää päästöjä 80 prosenttia vuoteen 2050 mennessä. Tavoite on kuitenkin hieman vähemmän kunnianhimoisen kuin Lahden ja Nastolan tavoite vähentää päästönsä puoleen 15 vuoden sisällä tai Padasjoen tavoite vähentää päästöjänsä 80 prosentilla 20 vuoden sisällä.

Päästöjen vähennyksen aikataulussa huomioidaan esimerkiksi investointien ja kaavoituksen vaikutusten viiveet sekä se, että helpot ja vaikuttavimmat keinot käytetään yleensä ensin. Päästöjen vähennystoimenpiteiden jatkuvuuden edistämiseksi päästövähennystavoite jaetaan osatavoitteisiin seuraavasti:

- Vuoteen 2015 mennessä päästöt ovat vähentyneet 15 prosenttia.
- Vuoteen 2020 mennessä päästöt ovat vähentyneet 30 prosenttia.
- Vuoteen 2025 mennessä päästöt ovat vähentyneet 45 prosenttia.
- Vuoteen 2030 mennessä päästöt ovat vähentyneet 55 prosenttia.
- Vuoteen 2035 mennessä päästöt ovat vähentyneet 70 prosenttia.

Päijät-Hämeen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistavoitteen saavuttaminen edellyttää kunnilta ja muilta julkisilta organisaatioilta vahvaa sitoutumista Ilmasto- ja energiaohjelmassa esitettäviin linjauksiin ja toimenpiteisiin. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää myös toimivaa yhteistyötä maakunnan yritysten ja asukkaiden kanssa.

Päästöjä voidaan mitata ja tavoitteen saavuttamista seurata monella eri tavalla. Hiilidioksidin lisäksi Päijät-Hämeen tavoitteeseen sisältyy muutkin kasvihuonekaasut. Päästöjä mitataan kulutusperusteisesti, jotta päästöjä ei vähennetä siirtämällä tuotantoa maakunnan ulkopuolelle. Päästöjä mitataan suhteessa asukaslukuun, jotta muuttovirtojen vaikutukset voidaan erottaa ilmastopoliittikan vaikutuksista. Tavoitetta voidaan jatkossa muuttaa tai tarkentaa maakuntahallituksen päätöksellä, jos kansainvälisissä kasvihuonekaasupäästöjen laskentaperiaatteissa tapahtuu merkittäviä muutoksia.